

اوج ذوق و هنر معماری ایرانی

۱۸ بهمن ۱۳۹۳ ساعت ۱۷:۲۳

ظاهراً غیاث الدین تألیف این کتاب را مدتی پیش از سال ۸۲۴ هجری قمری شروع کرده و بالاخره در سوم جمادی الاول سال ۸۳۰ نسخه کامل شده کتاب را به الغ بیک تقدیم کرده است.

مطالعه و بررسی کتاب «رساله طاق و ازج» که مفتاح الحساب نام دارد، یکی از کتب ریاضی مهم و مورد استفاده بزرگان ریاضی بوده و هست، نشان می‌دهد که غیاث الدین جمشید کاشانی در مبحث هندسه و موارد استفاده آن قسمتی را هم به مساحات ابنیه و عمارات اختصاص داده است. کاشانی در این باب، نخست به طرز کشیدن قوس‌ها به عنوان یکی از مبانی مهم هنر معماری اشاره کرده، سپس راه محاسبه سطوح مختلف آن را بیان داشته است.

کتاب حاضر که به زبان عربی نوشته شده، یکی از مهم‌ترین تألیفات جمشید کاشانی است. این کتاب که برای تدریس نوشته شده، شامل مطالب علمی قابل توجهی است که بسیار استادانه و با مهارت‌های ترسیمی و نوشتاری تألیف شده است.

ظاهراً غیاث الدین تألیف این کتاب را مدتی پیش از سال ۸۲۴ هجری قمری شروع کرده و بالاخره در سوم جمادی الاول سال ۸۳۰ نسخه کامل شده کتاب را به الغ بیک تقدیم کرده است.

مترجم کتاب «رساله طاق و ازج» سعی کرده با زبانی ساده و روان مطالب علمی این کتاب را برای علاقمندان ترجمه و خواننده را با مهم‌ترین مباحث هندسی در ساخت طاق و قوس‌ها در معماری آشنا سازد.

این کتاب در سه فصل و شش ضمیمه به نگارش درآمده است. نویسندگان در سه فصل کتاب به مباحثی چون اندازه‌گیری طاق و ازج، طریقه اندازه‌گیری گنبد و طرز اندازه‌گیری و رسم مقرنس‌ها می‌پردازد و شیوه‌های اندازه‌گیری را برای معماران و دانش‌آموختگان این علم بازگو می‌کند.

در ضمیمه اول کتاب نویسندگان فرمول‌های محاسباتی را بیان می‌کند تا خواننده به واسطه آنها بتواند به اندازه‌گیری‌های درست دست پیدا کند و در ضمیمه دوم کتاب ترسیمات اولیه را در ذهن مخاطب بازسازی می‌کند.

در سه ضمیمه بعدی کتاب نویسنده با زبانی ساده خط پوشش‌های ایرانی، روش ترسیم دوره‌ها، گنبد یا قبه و مقرنس را بیان می‌کند و ابعاد مختلف آن را مورد واکاوی قرار می‌دهد تا به یک نتیجه کلی و علمی دست پیدا کند.

در ضمیمه آخر خواننده با اجرای پوشش سقف‌ها، اجرای پوشش در طاق‌ها، اجرای پوشش در ازج، اجرای پوشش قبه ای (گنبدی)، پوشش به شیوه گنبد به قطر معادل ضلع مربع پایه و پوشش سقف گنبدی روی دایره با قطر معادل مربع آشنا می‌شود و در نهایت ساختن گنبد، پوشش در نیم گنبدها و پوشش‌های تزئینی توسط نویسنده کتاب برای مخاطبان بازگو و ترسیم می‌شود.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetari.kh.com/news/۲۰۴۱۵/ایرانی-معماری-هنر-ذوق-اوج/>